

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza ide küldendő: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám. Postatakarék száma száma 12980. Laptulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belsőleg 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegek között és nyílttér 1-50 dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Több-szörinél engedmény.

VII. Évf.

Murska Sobota, 1928. december 9.

50. Szám.

Az új iskolai törvények.

Azok között a törvényjavaslatok között, melyek most kerültek a parlament elé tárgyalás céljából, talán a legfontosabbak az elemi népiskolai és a középiskolai törvényjavaslatok.

Az új alakulás tizedik évében benyújtott ezen leendő iskolatörvények máris éles kritikát vontak magukra, amelynek célja a javaslatok olyan irányu módosítása, hogy az ország kisebbségei megtalálják a törvényekben azon igényeik és követeléseik kielégítését, amelyekhez szerintük minden joguk megvan.

Az csak nagyon természetes, hogy ezen követelések érvényesítésére most van a kedvező alkalom, amikor még a kérdések véglegesen rendezve nincsenek.

Ugy a magyarok, mint a németek a törvényjavaslatok ellen a legélesebb harcot indították, amennyiben követeléseik respektálva lennének, úgy a javaslatok jelentékeny revízióknak mennek keresztül.

Minket prekmurjeieket leginkább csak a magyarok törekvései érdekelnek, mert ha az ő küzdelmük eredményes lesz, akkor annak Prekmurje magyarsága is hasznát fogja látni.

Az iskolai törvények elleni sérelmes kifogások főképen abban összegezhetők, hogy az állam, mint iskolafenntartó nem gondoskodik kellőleg arról, hogy a gyermekek anyanyelvükön legyenek oktattva s olyan tanítók legyenek alkalmazva az iskoláknál, akik a megfelelő anyanyelven oktatni, tanítani képesek.

Nálunk Prekmurjében ma még vannak ugyan tanerők, akik a magyar nyelvet birják, mert ezek még a régi rezsimből maradtak vissza. Azonban ezen tanerők száma már alaposan kezd fogyatkozni s az utánpótlás hasonló képességű erők hiányában már meg van akasztva. Így kapnak tiszta magyar községek olyan tanítót, ki egy szót sem tud magyarul s bizony az ilyen tanerőknek a fáradozásán pár év múlva alaposan meg fog látszani, hogy munkája hiába való volt.

Ugy tűnik fel Prekmurjében, mintha az iskolatörvények vég-

Zágrebi zavargás.

Ugy látszik nem lehetett előre látni, hogy az egyesülés megünneplése milyen hatással lesz a lakosságra, mert akkor egészen biztosan nem rendelték volna el e nap megünneplését Zágrebben.

Egy század katonaság, polgári és katonai hatóságok kiküldöttjei várták a templom előtt és annak bejáratánál Matics hadtest parancsnokot. Kilenc órakor a templom első erkélyéről három nagy fekete zászlót bocsátottak le. Az elsőn fehér betűkkel írva volt „1918. dec. 1.“ A másodikon a horvát címer volt. A harmadikon 1928. június 20. állott. A tábornokok és katonatisztek levetették a lobogókat, melyeket fiatal emberek kézben tartottak. Egyik lobogó kicsuszott és a torony oldalán fenakadt. E kellemtelenségre a katonaság visszavonult az ünnepségről, a templomban az Isten tiszteletén csak polgári hatóságok voltak.

A három zászlótartó fiatal embert bekisérték a rendőrségre, miközben ők azt kiáltották: „Üdv Radicsnak! Éljen a szabad Horvátország! Éljen Macsek és Pribicsevics!“ A nép tömege egyre nagyobb lett s a Petrin-szka ucca sarkán lövöldözni kezdtek néhányan, mire többen hozzáan estek össze, főleg rendőrök. Az elvonuló katonaságot is gunyolták az egyetemi hallgatók, akik közéjük akart löni, erre beszaladtak az egyetemre. Az egyetem állami zászlóját bevonták és gyász zászlót tettek helyébe. A közép iskolák tanulói is tüntettek. Sőt másnap a üzleteket is nyit-

rehajtásával nem sokat törődnek. Itt jól van úgy is, — ahogy van.

Látunk szlovén iskolánál magyarul tudó tanítót, látunk megint magyar iskolánál szlovén tanítót, aki eddig magyar gyereket nem is látott. Van két tantermes iskolánál három tanító, két iskolánál egy tanító, — egy községben; — négy tantermes iskolánál hat tanító stb. Még mondhatnánk mást is; de úgy is tudjuk, hiába, kár minden szóért.

Azért inkább mi is csak abban bizunk, hogy az új iskola törvényben majd csak lesz intéz-

gatták. Egyesek nagy feliratokat alkalmaztak: „A főispán rendeletére zárva“. A kora délutáni órákban a házakon igen sok helyen fekete zászló volt kitűzve. Este a fáklyásmenetet akarta a tömeg megakadályozni, de mert ők a mellék uccákba szorítottak, a fáklyás menet simán ment.

Ezután megdobálták a rendőrjóröket kövekkel. A dobálódzók egy kapuba menekültek, melyet bezártak. A rendőrség nem tudott behatolni utánuk. A fáklyás menetelés csakis úgy volt lehetséges, hogy a két oldalán rendőrök, elül-hátul 16—16 lovas rendőr haladt. A nagy tömeg botrányosan tüntetett a katonaság, Beograd és Szerbia ellen.

Prelaz 17. sz. ház egyik emeleti ablakából a menetre lőttek. A katonaság a ház felé fordult, e pillanatban megsérült egy lövéstől a hadnagy arca, aki 12 lövést leadatott, mire a tömeg szétfutott, de a Jelasics-téren újból rávetették magukat a katonaságra, erre köztük és a zenészek között a rend megbomlott. A katona parancsnok azonban erélyesen megparancsolta, hogy a zenekar tovább játszon. Több lövés közül egy a rendőrséget vezénylőt érte, aki lebukott lováról. Erre a rendőrség és csendőrség feltűzött szuronyokkal széthajtották a tömeget. A kórházakban harmincnégy sebesült van. 16 polgári személy, 12 katona, 6 rendőr. 3 halottról ír a Bács-megyei Napló.

A zágrebi főispán lemondott telefon útján, de a miniszterelnök

kedés arra, hogy ezek a vizsás állapotok megszűnjenek s itt nálunk Prekmurjében is rend lesz.

A főntebbieket is inkább csak a magunk igazolására mondtuk el, hogy jelét adjuk annak, hogy ezeket a nagy horderejű tanügyi kérdéseket mi is figyelemmel kísérjük.

Csak attól félünk, hogy mire cselekvésre kerülne a sor, addigra a politikai hullámok ismét valamely végzetes helyzetet teremtenek s a remények megint csak — mint már többször is — nem fognak teljesülni.

— Pr. M. —

azt nem fogadta el. Beogradban kínos benyomást tett a zavargás. A kormány még nem foglalkozott e zágrábi tüntetéssel. Dr. Korosec miniszterelnök jelentést tett Ófelségének. Kihallgatáson volt Hadzsics Sztevan tábornok hadügyminiszter és Lázsics Zsika a belügyminiszter helyettese.

Várják a kormány erélyes fellépését a zágrebi jelenségekkel szerb ellenes tüntetésekkel szemben. Hogy jó eredményü lesz-e, nem lehet előre tudni. Minden esetre az erőszak veszedelmet jelent. Türelemmel rendszerint többet lehet elérni, mint az ököllet.

Politikai hírek.

Németország külügyminisztere betegsége után megjelent a birodalmi gyűlésen s nagy beszédet mondott. A Rajna vidék kiűritéséről azt mondotta, hogy Németország mindaddig sértve érzi magát jogaiban, míg a kiűritésre való igénye nem lesz kielégítve. Ez az egész német népnek az álláspontja pártkülönbség nélkül.

Lengyelország és Magyarország között békéltető és választott bírósági szerződés jött létre és ezért a magyar külügyminiszter Valkó Lajos Varsóba utazik.

Romániában egy szepszentgyörgyi esetből kifolyólag a román belügyminiszter megengedte, hogy szabad ünnepélyes alkalmakkor, színi előadáson, templomban, a magánéletben magyar ruhát viselni.

Spanyolországban a pénz (a pezeta) értékesése miatt félelem fogja el a lakosságot Primo de Rivera kénytelen volt kijelenteni, hogy ő mint miniszterelnök biztosan tudja, hogy a pezeta vásárlóképességének a feltűnő gyengülése nem megozott, annak ellenére, hogy a tengeri és a gabonatermés nem volt bőséges. A lakosság félelmében pénzét értékálló áruba fekteti, külföldi autómobilokat vesz és így sok külföldi pénzre van szüksége. A pénz kivándorol. Közhirré teszi, hogy az államháztartás mérlege nem ingott meg és hogy a gazdasági állapotok is kedvezők nincsen semmi ok a félelme.

Politikai szemle.

Miután a parlament bizonytalan időre el van napolva, csak a bizottságok dolgoznak.

A kormány környezetében erősen tartja magát az a felfogás, hogy a költségvetés letárgyalása előtt, tehát a költségvetési törvény maghozatala előtt semmiféle változás nem lehet. — Épen azért a pártvezérek meggyeztek abban, hogy a parlamentet elnapolják bizonytalan időre, de a szünet nem fog sokáig tartani.

Mielőtt a képviselők elosztották volna, az utolsó ülésen vita folyt a repülő szerencsétlenségekről, — majd az agrár miniszter betérjesztette a nagybirtokok likvidálásáról szóló törvényjavaslatot. Ezt a javaslatot tárgyaló bizottságba bevásztották Streliczky Dénes radikális, és Kerepessy Vince demokrata párti magyar képviselőket is.

Egy másik, igen fontos törvényjavaslat, melyet most a illetékes albizottság tárgyal a népi iskolai törvényjavaslat. A tárgyalás folyamán Kraft István, a német párt vezére mondott nagy beszédet, melyben kifejtette a kisebbségek álláspontját is előadta azokat az aggodalmakat, a melyeket a kisebbségek támasztanak a törvényjavaslattal szemben.

A szlovén néppárt szintén előterjesztette kívánalmait a törvényjavaslattal szemben s azután a vitát befejezték.

Grol Milán közoktatásügyi miniszter válaszolt azután a feltejt kérdésekre s olyan nyilatkozatokat tett, hogy ha az azokban foglalt ígéretet abban a formában mind teljesedésbe mennek, ahogy a miniszter beszédében előadta, akkor a kisebbségek kulturális fejlődésének alig lesz akadálya. Kívánatos volna tehát, hogy Grol miniszternek valóban legyen alkalma és ideje ezt a törvénytető alá hozni.

A demokrata párt vezetői legutóbbi konferenciájukon elhatározták, hogy a kormánytól követelni fogják még a költségvetés letárgyalása előtt a dalmáciai agrártörvény, — a korrupció elleni törvény — a paraszti adósságok likvidálásáról szóló törvény és végül a községi törvény letárgyalását. A demokrata miniszterek ez érdemben lépést is tettek együttesen Korosec miniszterelnöknél, aki kijelentette, hogy a kívánásokat tudomásul veszi s azokat közölni fogja a többi kormánypártokkal is. A demokrata párt sietteti még a Beograd Zágreb közötti viszony kérdésének tisztázását is s azért föllépése nagy fontossága.

Még volt hír arról is, hogy radikális politikusok találtak volna valamely formulát, a melyet Zágrebben elő lehetne terjeszteni, de most a közbe jött események valószínűleg bizonytalanná teszik az eredményt.

Radikális körökben tervbe van véve, hogy december hó folyamán Horvátországban több népgyűlést tartanak, hogy a szerbeket a horvát paraszti demokrata koalíciótól elcsábítsák. Mennyiben fog ez sikerülni, majd a jövő megmutatja.

Zágrebben a lezajlott fekete elseje után teljes csend van. A lakosság az elmúlt események hatása alatt áll s teljesen tartózkodik minden nyilvános föllépéstől.

Emlékezés.

Mikor jártam ti felétek
Bobó, ifjú koromban,
Mindig föltem, hogy elkések,
Csak reátok gondoltam.

Lehetett kint esős, vagy szép,
Igazán nem aggasztott,
Hogy elítélt engem a nép,
A szívemben nem bántott.

Hó, jég, vihar, havas eső
Oly semmiknek látszottak;
Nekem nem volt sosem késő,
Örültem, ha láttalak.

Amikor az északi szél
Dudorászott dalokat,
Szív biztatott: te csak menjél!
Keresd boldogságodat.

Havas eső, fergetegek,
Hogyha rátok gondolok,
Szeretimmal beszélgetek:
Mi is voltunk boldogok!

RUZSA FERENC.

HIREK.

— Tűz. Salovcin f. hó 1.-én este 9 órakor eddig ismeretlen okból kigyuladt Leposa Mihály birt. és kovács nagy szalma kazalja és színje — amely a nagy szélben hatalmasan égett úgy, hogy a környéket napfényesre bevilágította és a szomszédságot félelmetesen veszélyeztette. Az idejekorán kivonult helybeli tűzoltóságnak — a lakossággal vállalva — erőmegfeszített küzdelem után sikerült a tüzet lokalizálni s ezáltal a szomszédokat igen nagy károsodástól megóvni. Bajtársi és felebaráti kötelességüknek híven és dicséretre méltóan megfelelően kivonultak és segítségre érkeztek a szomszédos *peskovci-i* és *krplivniki* tűzoltó egyesületek is, akiknek ezuton is a legszebb hála, köszönet és elismerés nyilvánítottatik, különösen a *krplivnikiek*-nek, akik az ezidei immár háromszori kivonulással — ügyességükkel és szorgalmukkal, a nemes cél megértésével — fáradságot nem kimélve — a veszélyben levők segítségére sietésükkel kiválóan kitüntették magukat.

— Bicikli lopás. Zdravec Iván turniscei lakatossegéd elment a maribori ünnepre s biciklijét a beltinci állomáson helyezte

el, hogy visszajövet ismét használja s azon menjen haza Turnisce-re. Valami szemfüles tolvaj azonban Zdravec helyett a biciklit elvitte s elutazott rajta. A bicikli tolvajt most keresik.

VÖRÖS MARISKA
SZEKERES JÓZSEF

Jegyesek.

1928. december hó.

(Minden külön értesítés helyett.)

— Halálos szerencsétlenség az erdőben. A rasicai erdőben fenyőfa döntögetés közben halálos szerencsétlenség történt. Hirci Ferenc rasicai major lakosa szintén fadöntéssel volt elfoglalva s ebben a munkájában segített neki huga Mariska, 19 éves leány, aki a nemcsáki majorból jött át, hogy bátyjának segítségére legyen. Egy fenyőfa döntésben oly szerencsétlenül sujtotta a szerencsétlen leányt, hogy ott az erdőben azonnal meghalt. A végzetes sorsra jutott fiatal leányt november 28.-án Rasicán temették el nagy részvétellel. A vizsgálat megindult az iránt, hogy térhel-e valakit felelőség a szerencsétlenségért.

— Almatermés decemberben. Gomilicán — Rákóczy János tanító kertjében van egy almafa, amely manapság valóban ritkaság számba vehető. Az almafa — parmen faj, — második virágzás után, teljesen ép, zöld egészséges színű levélzettel, tyuktojás nagyságu almákkal van tele. Az eddigi időjárás még legkevesébe sem befolyásolta sem a fa lombzatát, sem a gyümölcsöt. A fa első termése nem volt sikerültnek mondható.

Ötszáz feleség.

Ne ijedjen meg az olvasó, — ez a veszedelem nincs Európában. Hanem, hogy van egyáltalában a világon, az bizonyos.

Egy husz éves francia újság került a kezünkbe, abban olvastuk ezt az érdekes históriát.

A »Kambodzsa«-i király tett látogatást abban az időben Párisban s mint francia hűbérest, nagy ünnepességgel fogadták a francia fővárosban. Egész Páris ünnepelte a vendéget: Sirovata királyt, aki husz feleséget hozott magával, természetesen azokat, akik neki legkedvesebbek voltak, mert Sirovata felséges urnak otthon még négyszáznyolcvan felesége volt s így összesen kerek számba ötszáz. A király kíséretében azonkívül még egy egész sereg miniszter, hetven táncosnő, sok szolga, komornyik s a

jó Isten tudja mi mindenféle személyzet nem volt.

Egész egy káprázatos keleti udvartartás, mely a mindenféle színű, tarka-barka keleties szabásu öltözkéssel nem kis bámulatba ejtette a párisi népet. Hogy is ne? Mikor a táncosnők bármikor akár az utcán, akár a kávéházban jártak keleti táncosnőket, ahol épenséggel uruknak eszébe jutott ez a szórakozás. Így azután úgy a vendég, mint Páris közönsége kölcsönösen örültek egymásnak.

Mikor a király Marseillebe érkezett, itt is nagy fogadtatást készítettek elő számára, ami őfelségét igen jó kedvre derítette. A király a parádét egy hotel ablakából nézte s némileg jelet adva örömeinek a közönség lelkes tüntetése fölött, az ablakból tele marokkal kezdett ezüst pénzt szórni az utcára a nép közé. Lett erre nagy kapkodás, tülekedés, majd verekedés,

ami fölött a király rettentően tudott mulatni, végtelen öröme telén abban, hogy ott lent a nép hegyin-hátán hömpölygött a pénzkapkodásban.

Végre is a rendőrfőnök kénytelen volt az ablaktól őfelségét átvilágítani. Ezen egy kicsit meg is nehezelt.

Másnap azonban küldött a rendőrfőnöknek egy gyönyörű, arannyal átszőt élénk, — keleti színekben pompázó selyem nadrágot, persze tonkingi szabás szerinti, amelynek a rendőrfőnök nagyon megörült. Magára azonban nem öltötte soha sem.

Egy nagyobb kirándulás alkalmával megmutatták a királynak a Mont Blank hegyet. Nagyon elcsudálkozott, mikor lát sok jeget meg havat látott. Ugy kisebb mennyiségben látott ő már jeget is, havat is, de azt pénzért árulták s úgy kellett szopogatni. No, de itt annyi volt, hogy az

emberek rajta tapostak. Ez valahogyan nem tetszett neki egészen, sajnálta a szép, fehér havat!

Mikor aztán vissza tért hazájába Sirovata király, otthon elmesélte ország nagyjainak az ő tapasztalatait. Elmondta, hogy milyen furcsa emberek a franciák. Itt mindenki beszél, csuda, hogy megértik egymást. Még a nők is beszélnek a férfiaknak s senki nem csap ezért a szájukra. Hát még, hogyan öltözködnek, különösen a nők. Némelyiken 5-6 féle ruhadarab is van, egymás fölött. (Megjegyzendő, hogy ez ezelőtt husz évvel történt!) Ez mind fölösleges.

Bizony-bizony, [csak furcsa emberek azok a fehérek.

Ilyen meggyőződéssel ment haza a jó Sirovata király Párisból hazájába Kambodzsa s hónapokon át mondogatta élményeit. Majd a Zepelinek, repülőgépek, rakéta autók e gyönyörűségeket is meg fogja szüntetni.

— Óriási elemi csapások egész világon. Azok az óriási viharok, amelyek ugyszólván egész világra kiterjesztik pusztító hatásukat. Az orkánok Angliában kezdték pusztításukat, innen átterjedtek Franciaország tengerpartjaira, majd Hollandiában, a Német birodalom tenger mellékén, azután Spanyolországban, Görögországban pusztították. Hogy mennyi emberélet pusztult el úgy a száraz földön, mint a tengeren, senkisé nem tudja. Az anyagi károk épületekben, vasuti, táviró, telefon vonalok pusztulásában kiszámíthatatlanok. A tengereken tönkre ment kisebb-nagyobb győzősők, halászhajók, bárkák számát nem lehet tudni, mert az egész világon ismert SOS-segélyt kérő vészjelek szüntelenül ismétlődnek a tengeren járó hajókról. Eddig körülbelül 25—30 hajó elpusztulásáról vannak adatok. Sok emberéletet mentettek meg a nagy Océánjáró győzősők. A Fekete tengerről is nagy viharokat jelentettek s a szerencsétlenül járt hajók száma itt is sok, habár a végső jelentések még nem érkeztek meg.

— A lublini csoda Lublinban egy lengyel paraszt fiú csodálatára járnak az emberek. Ez a fiú latin és lengyel nyelven csodaszép prédikációkat tart az egyik lublini temetőben. A dolog igen feltűnő lett, mert a fiú semmiféle iskolát nem végzett s még irni-olvasni sem tud. Orvosok vizsgálták az esetet s ekkor kitűnt, hogy a gyerek ezt hipnotikus állapotában cselekszi egy pap befolyása közben. Mikor ez az állapot megszűnik, akkor a fiú többet egy szót sem tud latinul sőt lengyelül is egészen parasztosan beszélni.

— Radics István özvegye nyílt levélben panaszolja el, hogy szeretne magán ügyben külföldre utazni, de nem adnak neki utlevelet. A panaszos nyílt levél megjelent a Narodni Val című újságban s nagy feltűnést keltett.

— A bubi frizura nem sokára kimegy a divatból. E bécsi, nagy tekintélyű, híres női fodrász Rudolf Siff kereskedelmi tanácsos, a napokban egy fodrász értekezleten megjósolta, hogy a bubi frizura divatja már nem fog soká tartani. Már is kezd divatba jönni az átmeneti félhosszú frizura, mert a nőknek a nyak borotváltság terhes és alkalmatlan.

— Angliában a legutóbbi kimutatás szerint 300.000 bányász van munka nélkül. Az összes családtagokkal együtt a munkanélküliek száma egy millió személy.

— A ritka tehetség. A sábai rendőrség letartóztatta Kamenszki József, hetven éves földművest. Kamenszki arról lett nevezetes, hogy minden féle pénzeket — külföldieket is — eg-

nagyobb művészettel tudja hamisítani. Elfogatásakor azt mondta, hogy ő nem bűnös, mert amit tett, azt csak gyakorlat képen csinálta. Dukátokat pedig a parasztleányok számára készített, mert azok szerettek tőle vásárolni. A hatóságok megállapították, hogy Kamenszki munkája művészi kivitelű.

— Egy millió dinárt sikasztott. Radovics Blagota gornji milanováci törvényszéki számvevő, a törvényszék letéti pénztárából hat év lefolyása alatt. Vannak büntései is. Folyton azt a hírt terjesztette, hogy Dél-Amerikából kap pénzeket.

— A magyar király kérdés. A „Narodna Politika“ prágai újság arról ír, hogy a közép-európai békeviszony végleges rendezése és a magyar király kérdés két éven belül meg fog történni. Erre nézve addigra minden meg lesz téve, hogy semmi meglepetés elő ne forduljon.

— A Fülöp szigeteken — Kina és Ausztrália között, — óriási tájfun pusztított, mely úgy emberéletben, mint anyagiakban szörnyű károkat okozott. Több száz ember elpusztult, a helységek ezeken a gyönyörű szigeteken romokban hevernek. A bennszülöttek tizezrei hajléktalanok. Sok halász hajó elsüllyedt és a szép — gyönyörű rizs, kender, — kókusz termés, a sok fűszer növényzet, ami olyan drága, most mind tönkre van téve. Manillából s más helyekről nagy hadihajók siettek a szigetek lakosainak segítségére, mert helyzetük kétségbeejtő. Hollandiában még mindig borzalmas vihar dühöng.

— Gróf Apponyi Albert több napig Berlinben tartózkodott, ahol a birodalmi gyűlés termében „Tartós béke“ címen előadást tartott. A gróft Hindenburg birodalmi elnök is fogadta.

— Valkó Lajos magyar külügyminiszter Varsóba utazott, ahol több napig időzni. Ugyan ekkor Varsóban lesz a román külügyminiszter: Mironescu is.

— Beograd mellett halálos vasuti szerencsétlenség történt. Egy személyvonat bele szaladt egy tehervonatba. Vaszics Radoszlav pozsareváci kereskedő meghalt, négy utas súlyosan megsérült. Az utóbbi időben sűrűn történnek vasuti balesetek.

— A jövő évi költségvetés. Az 1929—30. évi költségvetés összeállításán most dolgoznak a pénzügyminiszteriumban. Ámbár a munka még nincsen befejezve, az azonban máris megállapítható, hogy az új költségvetés jó néhány százmillió dinárral lesz magasabb, mint a mostani. Ennek oka pedig az, hogy a jövő év április elsején több új törvény lép életbe, mely az állam pénztárát fokozatban mértékben fogja megterhelni. A szakminiszterek mind-

nyájan tetemesen nagyobb összegeket kértek s ha a pénzügyminiszter kívánságait föltétel nélkül teljesítette volna, akkor az államháztartás kiadásai a jövő évben két és egyfél milliárd dinárral haladták volna túl az idei költségvetés kereteit. Eddig ugylátszik, hogy a költségvetés kiadási rovata elfogja érni a nyolcszáz milliárd dinárt s ha ez tényleg így lesz, akkor a pénzügyminiszternek nemcsak talán száz, de háromszáz millió dinárt kellene adóból behajtatnia, hogy az állami vállalatok jövedelmei fedezni fogják ezt a differenciát, de ha nem, akkor az adózók zsebei fogják majd előteremteni. Az új adótörvényektől 500—600 millió adó többletet várnak. De az is meg lehet, hogy csak 300 millió jön be.

— A Népszövetség decemberi ülészése Luganóban lesz Genf helyett. Ez a változás Stresmán német birodalmi külügyminiszter egészségi állapotára való tekintettel lett tervbe véve s nem kétséges, hogy az érdekelt államok ebbe bele fognak egyezni. A tárgyalás legfontosabb tételei a lengyel-litván kérdés s a német reparációs kérdés megoldása, mely valószínűleg a német álláspont elfogadásával lesz elintézve.

— Magyarország és Lengyelország békéltető és választott bírósági szerződést kötöttek egymással. A lengyel-magyar közzeledés a lengyel román szerződés kiegészítésére lesz hivatva oly formán, hogy a magyar román ellentétek ügyében Lengyelország fog közvetíteni. A létrejött szerződés aláírására Valkó Lajos magyar külügyminiszter Varsóba utazik. Ez az ügy Varsóban a politikai körökben nagy érdeklődést keltett.

— Lengyel-csehszlovák konfliktus. Lengyelország erőlyes hangú jegyzékben azt követeli Csehszlovákiától, hogy a területén lévő Ukrán szervezeteket ne támogassa, hanem azokat osszlassa fel. A jegyzék elküldése nagy feltűnést keltett Prágában.

— Cena bég gyilkosát megölték. Egy éve már, hogy Prágában egy albán diák agyonlőtte Cena bég albán diplomatát. A diákot akkor elfogták s azóta folytatták ellene az eljárást, hogy a dolog politikai hátterét megvilágítsák. A tettes: Bebi Alcibiades ellen most folyt a végtárgyalás a prágai törvényszéknél igen nagy érdeklődés mellett. A tárgyalásra sok külföldi — főképen albán újságíró és érdeklődő jött el. A tárgyalás olasz tolmács segítségével folyt a rendes szokás szerint s már a kihallgatás első szakasza alatt megállapította az elnök, hogy Bebi fizetett gyilkosa Cena bégnek. Az első szünet alkalmával a tárgyaló teremben rémes jelenet játszódott le. A közönség köréből az újságírók padján keresztül ugrott egy harminc éves férfi s Bebi elé lépet, egy hatalmas revolvért veit elő

s háromszor lőtt Bebi Alcibiades fejébe. A revolverben dum-dum golyók voltak s a fején rettentő sebeket ütöttek. Bebi rögtön halva esett össze. A merénylő még négyszer — tehát összesen hétszer lőtt. Megsebesült még az olasz tolmács és a jegyzőkönyv vezető könynyebben s egy olasz újságíró súlyosabban, kit kórházba kellett vinni, hol megoperálták. A rettentő lövöldözésre mindenki elvesztette önuralmát. Csupán egy szolga akadt, aki a merénylőhöz rohant s amikor az utoljára revolverét a vértocsában heverő Bebi fejéhez csapta, — lefogta azt s azután már többek segítségével ártalmatlanná tették. Mint utóbb kiderült, a merénylő három társa a nagy zavarban eltűnt. Ki a gyilkos? Bebi gyilkosa: Zija Vučičern, 40 éves, négy gyermekes egyén. Ő volt annak idején Cena bég szolgálója s gazdáját nagyon szerette, mert az sokat tett az ő családjáért. Szép megjelenésű férfi, bátor alak. Cena bég gyilkosáról: Bebiről az volt a hiedelem, hogy még nincs husz éves, pedig 24 éves; s így nem lehet őt a gyilkosságért halálra ítélni. Ezért a volt hű szolga elhatározta, hogy valódi albán szokás szerint ő fogja a halálos ítéletet végrehajtani Cena bég gyilkosán, vagyis megöli ott, ahol éri. Az ítéletet tehát borzalmas módon végrehajtotta a tárgyaló teremben. Zija Vučičert letartóztatták, társait pedig keresi a rendőrség. Az eset nemcsak Prágában, hanem a külföldön is nagy szenzációt keltett.

K I N O

V MURSKI SOBOTI

V NEDELJO 9. decembra
popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

REGRUTSKA LJUBAV (ROO KIES)

V nedeljo 16. decembra
**Smrtna vožnja
podmornice u 777**

Pustolovna drama na moru
i na kopnu u 7 činova.

U glavnim ulogama:
**Buk Jones i Shirley
Mason.**

VSTOPNINA: I. prostor 12 D.,
II. prostor 8 D., III. prostor 5 D.

Akumulátorokat töltésre
elfogad.

Lastnik kina
GUSTAV DITTRICH.

Szerkesztői üzenetek.

K. D. Krp. A kiadóban újból azt a felvilágosítást kaptam, hogy a jelzett uraknak el lett küldve minden héten a lap. Talán az ottani póstán vannak?

Az összes iróinkat szépen kérem, sziveskedjenek rövid tárcákat, költeményeket készletben tartani avagy azokat hozzám a jövő hét elején — közepén elküldeni. Hálás köszönet előre értük.

Terjessze és olvassa a „MURAVIDEK“-et

TORMA.

»Most megyek és kérek a nagynéitől kölcsön pénzt, mert most igen dühös.«

»Hát hogy lehet valakitől ilyenkor pénzt kérni?«

»Ja, de azt mondta, hogy most azonnal megüti a guta s akkor nekem nem kell vissza adnom semmit sem!«

Bíróság előtt.

»Maga azt mondta a panaszosnak, hogy huncut, gazember stb. Szóval megsértette. Ezért száz dinár pénzbüntetésre van ítélve. Megértette? Van-e még valami mondani valójára?«

»Ojjé! De még mennyi! De most nincs nálam több pénz!«

»Ön a leányomat kéri? No jó! Hát mondja csak, mennyi a havonkinti jövedelme Önnek?«

»Az kérem huszezer dinár!«

»Nagyszerű! Barátom, akkor igazán nincs szüksége arra a husz ezerre, amit én akartam adni havonkint!«

»De kérem, az én jövedelmem avval együtt annyi!«

Jó erőben van.

»Ejnye, hallja! Milyen jó erőben van maga! Nem restelt kéregetni?«

»Nem én, kérem alálassan! Hiszen éppen azóta vagyok ilyen jó állapotban, mióta kéregetek!«

Az orvosság.

Egy fiú a patikában nátha ellen kér valami szert.

A gyógyszerész az orra alá tartotta az ammoniakos üveget, úgy hogy a gyerek elkábult.

Mikor magához tért, kérde a gyógyszerész: »No, van még náthája?«

»Kérem, hiszen nem én vagyok náthás, hanem a bátyám!«

KÖZGAZDASÁG.

A svéd gyufakölcsön első részletét a monopoligazgatóság már megkapta. Ezen első

részlet, amit a tröszt az Angol internacionál banknál fizetett be kétszázhetvenezer font sterlinget tesz ki. A monopol igazgatóság ezen összeget november tizenhétedikén felvette.

Gabona piac. A mult heti gabonaforgalomra nagy hatással volt az a körülmény, hogy Bosna-Bród felé a forgalom már egy hónap óta szünetel. Így azok a vidékek — Bosznia, Hercegovina, Montenegró, Dalmácia, amelyek Bródon át kapták szükségleteiket, most nem szállítottak. Ugy a kereskedők mint a malomok emiatt visszavonultak a vásárlástól. Ez az oka annak is, hogy a tengeri — kukorica — forgalma is ellanyhult. A kereskedők venni nem mernek, mert az idej termés a rendesnél jóval nyersebb s nem tartható el. Ha pedig azonnal nem szállítható, akkor sok tönkre mehet. Az ellátatlan vidékek tehát inkább száraz, de drágább amerikai tengerit kénytelenek venni. Ennélfogva a tengeri ára 240 sőt 234 dinárig is visszament. A kereskedelem és a malomipar nagy károkat szenvedett.

A bácskai lótenyésztés. A bácskai lovakat valamikor egész Európa piaci sőt még Amerika is megkereste. Ma a bácskai lótenyésztés teljesen oda van. A lótenyésztést rendeletileg akarják előmozdítani s azért egész Bácskában megvizsgáltatták a méneket, hogy a romlásokat kiderítsék. Rá is jöttek a vizsgáló bizottságok arra, hogy a mének silányak, tenyésztésre alig tíz százaléka alkalmas. Így a híres bánági lótenyésztést válság fenyegeti. Az ok még abban is keresendő, hogy a jó csikók felnevelése sokba kerül, a lónak meg ara sincsen. A lóárát leszorította a gépkocsi, de meg piaca sincsen, hol a lovak elhelyezhetők volnának. A bajon most úgy akarnak segíteni, hogy a községeknek fajméneket fognak kiosztani az állami méntelepekből, hogy a ló állományt felfrissítsék. A gazdákat pedig a tartomány jutalomban fogja részesíteni. (E téren nem érezhető a nagy birtokok hiánya? Ott voltak a nagy és jó állatállományok haszon-, és tenyész állatokból egyaránt. Prekmurjében is nagyon visszaesett a még nem régen híres Muraközi ló.)

Jugoszláviában két milliárd dinár kell építésre. Az építésügyi miniszterium jelentése szerint összesen 1307.8 kilométer új utat építettek. Ebből legtöbbet Szerbiában, mert az utak ott voltak a legsíralmasabb állapotban már a háború előtt is. Építettek összesen 112 új hidat is, melyek munkáját az állam maga végez-

Karácsonyi ajándékok

Nagy választék Erdős Barnabás papír és játék üzletében

MURSKA SOBOTA

a róm. kath. templom mellett.

tette. Az összes utépitési program még öt vagy hat évet vesz igénybe.

Az új parlament belső berendezése. Erre a célra a svéd kölcsönből ötven millió dinárt fordítanak. A legkedvezőbb ajánlatot a Bothe és Ehemann zágrebi cég tette. A munkálatok december 1.-én megkezdődnek s ha nem zavarja semmi a munkát akkor Jugoszlávia két év múlva egy új és szép parlamenti épülettel lesz gazdagabb.

A csehszlovák-jugoszláv kereskedelmi tárgyalások megszakadtak, mert a csehszlovákok nem akartak Jugoszláviának tarifális koncessziókat tenni. A csehszlovákoknak a mostani helyzet a jó s ezen változtatni nem akarnak. A cseheknek ezen eljárása Jugoszláviában nemcsak a kereskedelmi, hanem a politikai köröket is igen kellemetlenül érintette. (Kisantánt?)

Vsakovrstne sirove in svinjske kože

k u p u j e
po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

Szép malacok

(5 hetesek) eladók „Yorkshyri“ és „Deutsches Edelschwein“ keresztezésből Beltincén VOGLER intézőnél.

Kovács kerestetik.

Hodoson 61 házszám alatt SECKH GYÖRGY egy kovácsmesterembert vagy legényt óhajt alkalmazni műhelyében. Két hónapon belül jelentkezzenek az illetők. Esetleg bérbe is adja a műhelyét.

KERESKEDELEM.

Áru:

M. SOBOTA, december 7.

100 kg.	Buza	Din.	255—
»	Rozs	»	240—
»	Zab	»	225—
»	Kukorica	»	325—
»	Köles	»	210—
»	Hajdina	»	225—
»	Széna	»	90—120
»	Bab cseres.	»	650—700
»	vegyes bab	»	450—
»	Krumpli	»	100—
»	Lenmag	»	370—380
»	Lóhermag	»	2200—2600

M. SOBOTA december 7.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7—	8—	8-50	8-75
Üsző	7—	8—	8-50	8-75
Tebén	3—	4—	5—	6—
Borju	—	—	—	12—
Sertés			15—	16—
Zsir I-a			29—	32—
Vaj				35—45
Szalonna			25—	28—
Tojás 1 drb.				1-25

PéNZ.

1 Dollár	=	Din.	56-70
1 Pengő Budapest	=	»	10—
1 Schil. Bécs	=	»	7-99
1 Kor. Praga	=	»	1-67
1 Lira	=	»	2-46
Zürichben 100 Din	=		9.135 sfrk.

Részes molnár,

jó gyakorlattal, önálló munkás, esetleg ellátással felvételik azonnalra, vagy újévre.

Kéthetedes henger,

jókarban lévő „Ganz“, megvételre kerestetik. Ajánlatok igények megjelölésével „Kühär malom Puconci“-ra küldendők.

Rádiók

Rádióalkatrészek
Lámpák, Batteriák
Puch
Biciklik
Motorkerékpárok
jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas és gépkereskedésben
Murska Sobota.

Legújabb 1929. évre szóló

magyar és szlovén

naptárak

kaphatók HAHN IZIDOR könyvkereskedésében Murska Sobotán.

Nyomatott „Prekmurska Tiskarna“ felelős I. Hahn M. Sobota.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: Nemes Miklós nyug. áll. állatorvos